

## **Informacja o sytuacji finansowej Miasta ze szczególnym uwzględnieniem aktualnego stanu zadłużenia**

Rozmiar i struktura dochodów i wydatków budżetowych wywierają istotny wpływ na kształt polityki prowadzonej przez władze samorządowe oraz gospodarkę lokalną. Ocena stanu finansów lokalnych stanowi zatem istotny czynnik w procesie budowania strategii rozwoju lokalnego. Analizę w tym zakresie przeprowadzono dla 15 lat wstecz. Podstawowymi źródłami informacji były sprawozdania z wykonania budżetu gminy z lat 2007-2021. Ogółem dochody miasta Słupcy w latach 2007-2022 nominalnie rosną. W badanym okresie ich wzrost osiągnął poziom ponad 157 %. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem stanowił średnio 60 %, natomiast od 2016 roku w związku z wprowadzeniem świadczenia wychowawczego tzw. 500<sup>+</sup> i wprowadzeniem od 2018 roku programu rządowego „Dobry start” tzw. 300<sup>+</sup> udział ten zmalał do około 50 %. Obecnie wracamy do sytuacji z przed 2016 roku i ponownie rośnie dochód własny do 56 % ze względu na przejście wyżej wymienionych świadczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Istotną kategorią dochodów, nie zaliczanych do dochodów własnych gminy są subwencje. Wpływy do budżetu gminy z ich tytułu na przestrzeni ostatnich lat uległy zwiększeniu corocznie o około 5 %.

Ogółem wydatki bieżące miasta Słupcy w latach 2007-2021, podobnie jak dochody, zachowały pewną progresję. Ich wzrost nominalny każdorazowo oscylował wokół poziomu średniorocznej inflacji, natomiast wydatki i dochody bieżące roku 2016 gwałtownie wzrosły ze względu na wspomniane wcześniej świadczenie „500+”, co miało również wpływ na spadający wskaźnik wydatków inwestycyjnych w porównaniu z dochodami, czy wydatkami ogółem. W latach 2012 - 2013 ze względu na widoczne efekty spowolnienia gospodarczego oraz ze względu na konieczność znacznego dofinansowania ze środków własnych zadań z zakresu oświaty, pomocy społecznej oraz administracji rządowej ograniczono znacznie wydatki majątkowe.

W 2023 roku planuje się wydatki majątkowe na poziomie około 11,4 % wydatków ogółem. W 2022 rozpoczęły się inwestycje zadań w ramach Polskiego Ładu pn. „Zagospodarowanie terenów nad Jeziorem Słuckim” oraz pn. „Rewitalizacja słupeckiego rynku” w kwocie 10. mln. 980 tys. zł w latach 2022-2024.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej począwszy od 2017 roku w wydatkach bieżących gwałtownie wzrosły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń ze względu na znaczny wzrost najniższego wynagrodzenia oraz wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Kształtowanie się wydatków bieżących jest istotną kategorią finansową. Umożliwia ono w

dalszej kolejności oszacowanie wielkości wolnych środków, które pozostają na inwestycje bądź na pokrycie zobowiązań. Poziom wydatków bieżących ma tendencję rosnącą i na przełomie lat 2007-2015 wzrastał o około 6 % rocznie, natomiast w 2016 roku ze względu na wprowadzenie świadczenia wychowawczego ( wypłata od kwietnia do grudnia - 8 miesięcy ) tzw. „500+” wzrósł o 18 %, w 2020 ze względu na wzrost płac wynikający z karty nauczyciela, wzrostu minimalnej płacy oraz wykluczenie dodatku stażowego z minimalnej płacy wzrost wyniósł 12 %, w 2021 roku 3,4 %, w 2022 roku 7,7 %, obecnie spadek o 16,8 % ze względu na przejście od czerwca 2022 roku wypłaty świadczenia wychowawczego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz nie ujmowaniu w projekcie na 2023 rok środków z fundusz COVID-19 na wypłatę dodatku węglowego, środków z Funduszu Pomocy na pomoc dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Poszczególne budżety miasta Słupcy charakteryzowały się zmiennym udziałem wydatków inwestycyjnych. Najbardziej proinwestycyjnym budżetem do tej pory był budżet z roku 2011, 2014 oraz lata 2018 - 2020 (budowa krytej pływalni) w których na inwestycje przeznaczono odpowiednio w 2011 roku niecałe 5,5 miliona złotych, co stanowiło 15,2 % wydatków; w 2014 roku 4,5 miliona złotych, co stanowiło 11,7 % wydatków; w 2018 roku 6,5 miliona złotych, co stanowiło 11,6 %; w 2019 roku 13,7 miliona złotych, co stanowiło 19,8 % wydatków, w 2020 roku 6,4 miliona złotych, co stanowiło 9,3 % wydatków oraz ostatnio zrealizowany budżet w kwocie 5,3 miliona złotych, co stanowiło 7,6 % wydatków. Najmniej proinwestycyjnym budżetem był budżet 2013 roku z kwotą 1,1 miliona złotych ( 3,2 % ).

W związku z realizacją długo wyczekiwanego zadania tj. Budowy krytej pływalni w Słupcy lata 2018-2020 charakteryzują się wysokim wskaźnikiem wydatków inwestycyjnych.

W badanym okresie deficyt budżetu miasta Słupcy wystąpił w latach 2009-2011, sięgając w roku 2011 niecałe 5 milionów złotych, w 2014 roku osiągając niecałe 1,5 miliona złotych, w 2018 roku 1 milion złotych oraz w 2019 roku 6,8 miliona złotych. Wpływ na wynik budżetu w poszczególnych latach miała sytuacja gospodarcza kraju oraz wysoki wskaźnik wykonania wydatków majątkowych.

Stan zadłużenia na 31.12.2022 r. zakładany jest w wysokości 14.911.640 zł, spłaty na 2023 r. zaplanowano w kwocie 1.674.040 zł. Zaplanowano na 2023 rok kredyt w wysokości 2.812.705 zł, wobec powyższego stan zadłużenia na 31.12.2023 r. wyniesie 16.050.305 zł. W trakcie roku będziemy starać się w zmniejszyć planowany kredyt do minimum, choć przy obecnie wzrastającej inflacji będzie to trudne do zrealizowania.

Realizacja budżetu 2023 roku będzie na bieżąco monitorowana i korygowana w ramach potrzeb. Znajomość wskaźników finansowych może pomóc gminie ocenić swoją sytuację finansową, ustalić kierunki polityki inwestycyjnej, a także ocenić zdolność kredytową. Pewne grupy wskaźników określają typ gminy i charakter jej polityki finansowej, inne służą do porównywania

gmin pomiędzy sobą. Porównywaniami takie mogą wskazać możliwości usprawnienia infrastruktury i poprawy jakości usług pomimo różnic w liczebności populacji i uwarunkowań terytorialnych porównywalnych gmin. Zestaw najważniejszych danych przedstawiono w tabeli. Podstawowym wskaźnikiem dochodowym jest stosunek dochodów budżetowych ogółem do liczby mieszkańców Słupcy. Wskaźnik ten wskazuje, w ostatnich latach na powolną progresję. Wskaźnik dochodów własnych do dochodów ogółem precyzyjnie określa sytuację finansową gminy. Dochody własne świadczą o jej samodzielności finansowej, o możliwości finansowania większości zadań bez uciekania się do środków zewnętrznych.

Obecnie inflacja wynosi prawie 17,9 %, z założeń do projektu budżetu państwa na 2023 r. średnioroczna inflacja miała kształtować się na poziomie 9,8 %, niemniej w ciągu pół roku wzrosła o 5,5 %. Jeśli będzie się utrzymywała przez dłuższy okres zacznie zagrażać wzrostowi gospodarczemu. Obecnie najważniejszy problem to stabilność cen, bowiem wysoka inflacja w rezultacie ma wpływ również na ład i porządek społeczny.

Stan przewidywanego zadłużenia na lata następne został przedstawiony w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Tabela przedstawiająca sytuację finansową Miasta z uwzględnieniem aktualnego stanu zadłużenia

| Wyszczególnienie |                                                   | 2007       | 2008       | 2009       | 2010       | 2011       | 2012       | 2013       | 2014       | 2015       | 2016       | 2017       | 2018       | 2019       | 2020       | 2021       | 2022 Plan  | 2023 Plan  |
|------------------|---------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| 1                | Dochody ogółem                                    | 28 051 942 | 30 923 249 | 28 866 014 | 31 536 791 | 30 997 894 | 32 056 758 | 34 776 898 | 37 380 894 | 40 259 517 | 46 786 319 | 50 601 087 | 55 122 349 | 62 282 455 | 69 909 346 | 71 961 100 | 73 430 437 | 60 946 103 |
|                  | dynamika                                          |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 2                | Dochody własne                                    | 17 110 158 | 18 293 022 | 16 592 260 | 17 228 339 | 18 327 068 | 19 117 287 | 20 873 345 | 23 250 450 | 24 407 566 | 25 182 950 | 27 032 792 | 27 945 949 | 29 540 238 | 33 320 364 | 36 609 714 | 33 184 356 | 34 206 260 |
| 3                | Dotacje                                           | 4 777 588  | 4 984 759  | 4 820 712  | 4 374 964  | 4 520 965  | 4 763 038  | 5 551 106  | 5 835 309  | 6 230 168  | 12 566 137 | 14 873 158 | 15 932 297 | 19 564 499 | 23 331 734 | 23 561 639 | 21 537 831 | 8 671 645  |
| 4                | środki pozyskane z zewnątrz na inwestycje         | 425 900    | 1 270 474  | 100 000    | 1 513 146  | 40 000     | 125 000    | 254 813    | 192 625    | 1 113 720  | 203 600    | 0          | 1 185 350  | 3 731 268  | 2 692 646  | 1 172 899  | 5 639 077  | 4 641 042  |
| 5                | Środki UE                                         | 0          | 58 371     | 483 537    | 1 156 367  | 715 342    | 192 402    | 155 413    | 25 300     | 0          | 0          | 110 640    | 1 135 393  | 48 406     | 562 088    | 392 269    | 409 443    | 194 758    |
| 6                | Subwencje                                         | 5 738 296  | 6 316 623  | 6 869 505  | 7 263 975  | 7 394 519  | 7 859 031  | 7 942 221  | 8 077 210  | 8 508 063  | 8 833 632  | 8 584 497  | 8 923 360  | 9 398 044  | 10 002 514 | 10 224 579 | 12 659 730 | 13 232 398 |
| 7                | Wydatki ogółem                                    | 27 269 876 | 29 741 868 | 29 722 932 | 33 676 265 | 35 793 412 | 32 049 906 | 33 666 355 | 38 841 979 | 39 058 829 | 44 805 477 | 49 306 949 | 56 170 108 | 69 161 396 | 68 676 809 | 69 678 447 | 79 117 545 | 65 194 469 |
|                  | dynamika                                          |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 8                | Wydatki bieżące                                   | 23 687 730 | 25 590 829 | 26 772 999 | 29 902 789 | 30 365 788 | 30 901 095 | 32 574 566 | 34 305 429 | 35 738 387 | 42 329 442 | 47 052 130 | 49 649 112 | 55 449 868 | 62 265 027 | 64 411 330 | 69 395 943 | 57 757 416 |
| 9                | Wydatki majątkowe                                 | 3 582 146  | 4 151 040  | 2 949 933  | 3 773 476  | 5 427 624  | 1 148 811  | 1 091 789  | 4 536 550  | 3 320 443  | 2 476 036  | 2 254 819  | 6 520 996  | 13 711 529 | 6 411 782  | 5 267 117  | 9 721 602  | 7 437 053  |
| 10               | Nadwyżka / Deficyt (1-7)                          | 782 066    | 1 181 380  | -856 918   | -2 139 474 | -4 795 518 | 6 852      | 1 110 543  | -1 461 085 | 1 200 688  | 1 980 842  | 1 294 138  | -1 047 759 | -6 878 941 | 1 232 537  | 2 282 653  | -5 687 108 | -4 248 366 |
| 11               | obsługa zadłużenia (raty )                        | 1 141 332  | 1 511 828  | 1 570 852  | 1 794 934  | 1 457 055  | 1 686 779  | 1 336 995  | 215 664    | 1 067 724  | 1 483 380  | 1 027 108  | 811 444    | 1 053 444  | 1 533 704  | 1 533 704  | 1 291 704  | 1 674 040  |
| 12               | zadłużenie na 31.12                               | 4 706 814  | 4 594 432  | 3 797 822  | 4 817 484  | 9 297 151  | 9 767 012  | 8 430 017  | 10 214 353 | 9 146 629  | 7 663 249  | 6 636 141  | 8 246 448  | 13 930 752 | 17 737 048 | 16 203 344 | 14 911 640 | 16 050 305 |
| 13               | liczba mieszkańców                                | 14 417     | 14 315     | 14 252     | 14 218     | 14 148     | 14 007     | 13 947     | 13 880     | 13 777     | 13 614     | 13 502     | 13 382     | 13 195     | 13 083     | 12 915     | 12 777     | 12 777     |
| WSKAŹNIKI        |                                                   |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |            |
| 14               | obsługa zadłużenia do dochodów ogółem (11/1)      | 4,07%      | 4,89%      | 5,44%      | 5,69%      | 4,70%      | 5,26%      | 3,84%      | 0,58%      | 2,65%      | 3,17%      | 2,03%      | 1,47%      | 1,69%      | 2,19%      | 2,13%      | 1,76%      | 2,75%      |
| 15               | długu (12/1)                                      | 16,78%     | 14,86%     | 13,16%     | 15,28%     | 29,99%     | 30,47%     | 24,24%     | 27,33%     | 22,72%     | 16,38%     | 13,11%     | 14,96%     | 22,37%     | 25,37%     | 22,52%     | 20,31%     | 26,34%     |
| 16               | wydatki inwestycyjne do wydatków ogółem ( 8/6 )   | 13,14%     | 13,96%     | 9,92%      | 11,21%     | 15,16%     | 3,58%      | 3,24%      | 11,68%     | 8,50%      | 5,53%      | 4,57%      | 11,61%     | 19,83%     | 9,34%      | 7,56%      | 12,29%     | 11,41%     |
| 17               | udział dochodów własnych w dochodach ogółem (2/1) | 60,99%     | 59,16%     | 57,48%     | 54,63%     | 59,12%     | 59,64%     | 60,02%     | 62,20%     | 60,63%     | 53,83%     | 53,42%     | 50,70%     | 47,43%     | 47,66%     | 50,87%     | 45,19%     | 56,13%     |
| 18               | dochodu na jednego mieszkańca (1/13)              | 1 945,75   | 2 160,20   | 2 025,40   | 2 218,09   | 2 190,97   | 2 288,62   | 2 493,50   | 2 693,15   | 2 922,23   | 3 436,63   | 3 747,67   | 4 119,14   | 4 720,16   | 5 343,53   | 5 571,90   | 5 747,08   | 4 769,99   |
| 19               | wydatki bieżące do dochodów ogółem ( 8/1)         | 84,44      | 82,76      | 92,75      | 94,82      | 97,96      | 96,39      | 93,67      | 91,77      | 88,77      | 90,47      | 92,99      | 90,07      | 89,03      | 89,07      | 89,51      | 94,51      | 94,77      |
| 20               | wydatki inwestycyjne do dochodów ogółem ( 9/1 )   | 12,77      | 13,42      | 10,22      | 11,97      | 17,51      | 3,58       | 3,14       | 12,14      | 8,25       | 5,29       | 4,46       | 11,83      | 22,02      | 9,17       | 7,32       | 13,24      | 12,20      |
| 21               | dochód własny na 1 mieszkańca ( 2/13)             | 1 186,80   | 1 277,89   | 1 164,21   | 1 211,73   | 1 295,38   | 1 364,84   | 1 496,62   | 1 675,10   | 1 771,62   | 1 849,78   | 2 002,13   | 2 088,32   | 2 238,74   | 2 546,84   | 2 834,67   | 2 597,19   | 2 677,17   |